

INFORMATOR EDUKACYJNY MUZEUM OKRĘGOWEGO W TORUNIU

87–100 Toruń, Rynek Staromiejski 1, tel. +48 56 660 56 12, fax +48 56 622 40 29
www.muzeum.torun.pl, e-mail: muzeum@muzeum.torun.pl

Opracowała: Justyna Matella

Korekta: Joanna Załuska

Opracowanie graficzne: Dział Edukacji Muzeum Okręgowego w Toruniu

Fotografie ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Toruniu

© Copyright by Muzeum Okręgowe w Toruniu

Miasto Toruń

Muzeum Okręgowe w Toruniu jest samorządową instytucją kultury,
której organem założycielskim jest Gmina Miasta Toruń

Spis treści

Wstęp	5
Zajęcia muzealne dla uczniów z przedszkoli (5-6-latki)	7
Ratusz Staromiejski	7
Dom Mikołaja Kopernika	8
Muzeum Sztuki Dalekiego Wschodu (Kamienica pod Gwiazdą)	8
Muzeum Historii Torunia (Dom Eskenów)	8
Muzeum Podróżników im. Tony’ego Halika	8
Muzeum Toruńskiego Piernika	9
Zajęcia muzealne dla uczniów szkół podstawowych	10
Ratusz Staromiejski	10
Dom Mikołaja Kopernika	15
Muzeum Sztuki Dalekiego Wschodu (Kamienica pod Gwiazdą)	16
Muzeum Historii Torunia (Dom Eskenów)	18
Muzeum Podróżników im. Tony’ego Halika	20
Muzeum Toruńskiego Piernika	23
Budynek przy ulicy św. Jakuba 20a	24
Zajęcia muzealne dla uczniów gimnazjów i szkół średnich	25
Ratusz Staromiejski	25
Dom Mikołaja Kopernika	29
Muzeum Sztuki Dalekiego Wschodu (Kamienica pod Gwiazdą)	30
Muzeum Historii Torunia (Dom Eskenów)	32
Muzeum Podróżników im. Tony’ego Halika	34
Muzeum Toruńskiego Piernika	35
Budynek przy ulicy św. Jakuba 20a	36
Zajęcia dla osób z niepełnosprawnością intelektualną	37
Wykłady dla odbiorców z grupy 18+	38
Cykliczne programy edukacyjne	40
Konkursy	41
Edukacja młodych i... trochę starszych	43
Urodziny dla dzieci	45
Wydawnictwa edukacyjne	46
Dom Mikołaja Kopernika – nowa wystawa stała	48

Informacje praktyczne	49
Pracownicy Działu Edukacji	49

Wstęp

Zapraszam do zapoznania się z ofertą edukacyjną Muzeum Okręgowego w Toruniu. Dla Państwa wygody zebrana ona została w „Informatorze edukacyjnym Muzeum Okręgowego w Toruniu”. Informator prezentuje propozycje działań edukacyjnych Muzeum Okręgowego w Toruniu zebrane w jednym miejscu.

Najpokaźniejszą grupę stanowią zajęcia dla grup zorganizowanych dedykowane uczestnikom w różnym wieku. W obrębie każdej grupy wiekowej tematy zajęć podzielone zostały ze względu na miejsce, w którym się odbywają. Są to: Ratusz Staromiejski (Rynek Staromiejski 1), Muzeum Historii Torunia (ul. Łazienna 16), Dom Mikołaja Kopernika (ul. Kopernika 15/17), Kamienica pod Gwiazdą (Rynek Staromiejski 35), Muzeum Podróżników im. Tony’ego Halika (ul. Franciszkańska 9/11) oraz Muzeum Toruńskiego Piernika (ul. Strumykowa 4). Okazjonalnie spotkania odbywać się mogą również w budynku mieszczącym Dział Archeologii i bibliotekę Muzeum, przy ul. św. Jakuba 20a.

W sposób szczególny warto zwrócić uwagę na zajęcia edukacyjne realizowane w Domu Mikołaja Kopernika. Oddział ten przeszedł w ostatnim roku gruntowny remont i rearanżację wystawy stałej. Działania edukacyjne odbywać się mogą w nowych, wcześniej nieeksploatowanych, przestrzeniach takich, jak np. poddasze. Stwarza to dodatkowe możliwości do rozwinięcia tematyki związanej z układem i funkcjonowaniem kamienic mieszczańskich w wiekach średnich, życiem rodziny mieszczańskiej tamtego okresu czy kupiectwem czasów Mikołaja Kopernika. Również tematyka astronomiczna w nowej aranżacji została poszerzona i przedstawiona w nietradycyjny, intrygujący sposób.

Informator Edukacyjny to nie tylko zbiór tematów zajęć edukacyjnych dla grup zorganizowanych, ale także miejsce informacji o działaniach dedykowanych indywidualnym odbiorcom. Przedstawione tu zostały wykłady, imprezy cykliczne, okolicznościowe i konkursy.

Osobne miejsce w niniejszym zestawieniu zajmują wydawnictwa edukacyjne, których zbiór stale się powiększa. Kilka z nich zostało tutaj zaprezentowanych bliżej.

Serdecznie zachęcam do korzystania z tej i innych propozycji edukacyjnych, wydawniczych i wystawienniczych Muzeum Okręgowego w Toruniu.

Justyna Matella
Kierownik Działu Edukacji

Zajęcia muzealne dla uczniów z przedszkoli (5-6-latki)

Ratusz Staromiejski

http://www.muzeum.torun.pl/strona-21-ratusz_staromiejski.html

1. Co to jest muzeum?

Co to jest muzeum? Rodzaje muzeów i ich podstawowe zadania.

Kim jest muzealnik? Poszukiwaczem, lekarzem zabytków, badaczem-detektywem, twórcą wystaw, nauczycielem muzealnym.

Praca z drukiem edukacyjnym oraz licznymi pomocami dydaktycznymi.

2. Herb i pieczęcie Torunia

Wystawa *Dawny Toruń. Historia i rzemiosło artystyczne 1233–1793*

Co to jest herb i z jakich składa się części? Co przedstawia toruński herb? Kiedy pojawił się anioł? Zabawa w poszukiwanie herbu. *Zajęcia plastyczne*: kolorowanie herbu Torunia.

3. Toruń – moje miasto w legendach

Co to jest legenda? Legendy toruńskie o piernikach, krzywej wieży, flisaku, kucharzu Jordanie.

Wizyta w Muzeum oraz spacer z drukiem edukacyjnym po Starówce – do miejsc związanych z legendami.

4. Prawie wszystko o portrecie

Sala Mieszczańska z galerią portretu mieszczańskiego XVI–XVIII w., wystawy: *Galeria malarstwa polskiego od połowy XVIII w. do pocz. XX w.*, *Poczet Królów Polskich*

Co to jest portret? Różne rodzaje portretów.

Warsztaty plastyczne w grupach: malowanie portretu w skali 1:1.

Dom Mikołaja Kopernika

http://www.muzeum.torun.pl/strona-24-dom_mikolaja_kopernika.html

5. Rodzina Mikołaja Kopernika

Opowieść o rodzinie Mikołaja Kopernika na nowej wystawie stałej dotyczącej życia mieszczan w czasach wieków średnich oraz działalności naukowej astronoma.

Mała scenka teatralna: rodzina wielkiego astronoma.

Muzeum Sztuki Dalekiego Wschodu (Kamienica pod Gwiazdą)

http://www.muzeum.torun.pl/strona-30-kamienica_pod_gwiazda.html

6. To i owo o Japonii

Krótki wstęp na temat Dalekiego Wschodu połączony ze zwiedzaniem wystawy *Świat Orientu*. Pokaz kimon. Czytanie baśni japońskich i układanie puzzli o tematyce orientalnej.

Muzeum Historii Torunia (Dom Eskenów)

http://www.muzeum.torun.pl/strona-27-muzeum_historii_torunia_w_domu_eskenow.html

7. W dawnych czasach w Toruniu

Życie codzienne mieszczan toruńskich w dawnych wiekach. Podczas spotkania wykorzystanie pomocy dydaktycznych znajdujących się w salach edukacyjnych: interaktywnej osi czasu i wielkoformatowych puzzli przedstawiających historyczne budowle Torunia, stroje i zastawę stołową na przestrzeni wieków.

Muzeum Podróżników im. Tony'ego Halika

http://www.muzeum.torun.pl/strona-33-muzeum_podroznikow_im_tony_ego_halika.html

8. Walizka pełna skarbów

Zajęcia przy wystawie stałej *Pasja podróżowania*. Podczas spotkania w ciekawy sposób zostaną zaprezentowane pamiątki pochodzące z różnych stron świata. Zdobytą wiedzę utrwala zabawy edukacyjne.

Muzeum Toruńskiego Piernika

http://www.muzeum.torun.pl/strona-36-muzeum_torunskiego_piernika.html

9. Świat toruńskiego piernika

Spotkanie, podczas którego przybliżona zostanie historia toruńskiego specjału od czasów średniowiecza po dzień dzisiejszy. Uczestnicy dowiedzą się, z czego powstaje piernik oraz które składniki decydują o niepowtarzalnym smaku toruńskich przysmaków. Zwieńczeniem spotkania będzie własnoręczny wyrób pierników dekoracyjnych z ciasta dostarczanego przez Fabrykę Cukierniczą „Kopernik” S.A.

10. W świecie piernikowych opowieści

Wyprawa do świata piernikowych legend, baśni i opowieści. Spotkanie dla najmłodszych, podczas którego przybliżone zostaną najpopularniejsze piernikowe legendy. Jako element aktywizujący proponujemy kolorowanie najpopularniejszych piernikowych motywów.

Zajęcia muzealne dla uczniów ze szkół podstawowych

Ratusz Staromiejski

http://www.muzeum.torun.pl/strona-21-ratusz_staromiejski.html

1. Herb i pieczęcie Torunia

Wystawa *Dawny Toruń. Historia i rzemiosło artystyczne 1233–1793*

Co to jest herb i z jakich składa się części? Co przedstawia toruński herb? Kiedy pojawił się anioł? Zabawa w poszukiwanie herbu. Pokaz odciskania pieczęci za pomocą kopii najstarszych tłoków pieczętnych miasta Torunia.

Zajęcia plastyczne: kolorowanie herbu Torunia.

kl. I–III

2. Toruń – moje miasto w legendach

Co to jest legenda? Legendy toruńskie o piernikach, krzywej wieży, flisaku, kucharzu Jordanie.

Wizyta w Muzeum oraz spacer z drukiem edukacyjnym po Starówce – do miejsc związanych z legendami.

kl. I–III

3. Jak ubierali się mieszczanie w dawnych wiekach?

Wystawa *Galeria sztuki gotyckiej*

Praca w grupach – odszukiwanie kostiumów gotyckich na obrazach w galerii, a następnie omówienie poszczególnych strojów oraz przebieranie dzieci w historyczne ubiory.

kl. IV–VIII

4. Rzemieślnicy toruńscy w dawnych wiekach

Wystawa *Dawny Toruń. Historia i rzemiosło artystyczne 1233–1793*

Co to jest cech rzemieślniczy? Uczeń, czeladnik, mistrz. Odnajdywanie wyrobów kowali, ślusarzy, konwisarzy, złotników – zajęcia w grupach.

Praca plastyczna w grupach: uczniowie zainspirowani różnorodnymi wywieszkami cechowymi oraz przedmiotami wykonanymi przez poszczególnych rzemieślników tworzą z białych i czarnych kartonów dowolną wywieszkę cechową.

kl. III–VIII

5. Rola i funkcje ratusza w dawnych wiekach (parter)

Wystawy *Dawny Toruń. Historia i rzemiosło artystyczne 1233–1793*, *Galeria sztuki gotyckiej*
Pomieszczenia handlowe (ławy chlebowe, kramy, budy, sukiennice, waga miejska, magazyny) oraz sala sądowa. Praca z planami ratusza.

Warsztaty teatralne: w sali dawnych sukiennic scenka kupiecka przybliżająca handel suknem.

kl. II–VIII

6. Rola i funkcje ratusza w dawnych wiekach (I p.)

Sala Mieszczańska z galerią portretu mieszczańskiego XVI–XVIII w., Sala Królewska
Siedziba Rady Miejskiej, kancelaria, pomieszczenia reprezentacyjne, Sala Wielka i Sala Królewska. Praca z planami Ratusza Staromiejskiego. W Sali Mieszczańskiej przy portretach mieszczańskich zajęcia kostiumologiczne przybliżające wizerunki dawnych burmistrzów Torunia.

Warsztaty teatralne: w Sali Rady Miejskiej scenka obrad Rady Miasta Torunia.

kl. II–VIII

7. Królowie polscy w Toruniu

Sala Królewska, Sala Mieszczańska z galerią portretu mieszczańskiego XVI–XVIII w.

W Sali Królewskiej uczniowie zapoznają się z historią pocztu królewskiego, analizują wybrane portrety, słuchają opowieści o ważnych wizytach królów polskich w Toruniu.

Warsztaty teatralne: w Sali Królewskiej odbywa się inscenizacja uroczystości koronacji, z wykorzystaniem kopii strojów koronacyjnych i insygniów. W Sali Mieszczańskiej natomiast dzieci i młodzież mogą wziąć udział w inscenizacji balu wydanego na cześć króla. Uczniowie przebrani w dawne stroje uczą się dworskiego tańca – *pawany*.

kl. III–VI

8. Dzieje Zakonu Szpitala Najświętszej Marii Panny Domu Niemieckiego w Jerozolimie

Wystawy: *Dawny Toruń. Historia i rzemiosło artystyczne 1233–1793; Galeria malarstwa polskiego od połowy XVIII w. do pocz. XX w.*

Początki zakonów rycerskich w Ziemi Świętej, ich organizacja i funkcje; sprowadzenie Krzyżaków przez Konrada Mazowieckiego; podbój Prus i budowa państwa; wojny z Litwą i Polską, II pokój toruński.

Warsztaty teatralne: odtworzenie momentu podpisania pokoju na podstawie opisów Jana Długosza i wizji Mariana Jaroczyńskiego; praca ze źródłami historycznymi.

kl. VI–VIII

9. W pracowni Jana Matejki

Sala Mieszczańska z galerią portretu mieszczańskiego XVI–XVIII w.; wystawa *Sztuka sakralna nowożytnego Torunia*

W trzech salach dzieci kolejno zapoznają się z trzema gatunkami malarstwa: portretem, obrazem o treści religijnej oraz płótnem historycznym. Biorą udział w ćwiczeniach utrwalających poznane gatunki, oglądają krótki pokaz multimedialny o malarstwie Jana Matejki. Następnie „wchodzą” do zainscenizowanej pracowni Jana Matejki, gdzie odkrywają tajniki warsztatu malarskiego dziewiętnastowiecznego malarza historycznego.

kl. III–VI

10. Tajemnice skarbu ze Skrwilna

Wystawy: *Skarb ze Skrwilna, Złotnictwo świeckie polskie i obce*

Historia odnalezienia skarbu. Zapoznanie się z przedmiotami z zastawy stołowej oraz z biżuterią. Szkicowanie wybranych przedmiotów.

Warsztaty teatralne: inscenizacja ukazująca siedemnastowieczny stół szlachecki i przygotowania do uczt w dworze należącym do właścicieli skarbu ze Skrwilna.

kl. IV–VI

11. Prawie wszystko o portrecie

Sala Mieszczańska z galerią portretu mieszczańskiego XVI–XVIII w., wystawy: *Galeria malarstwa polskiego od połowy XVIII w. do pocz. XX w., Poczet Królów Polskich*

Co to jest portret? Różne rodzaje portretów.

Warsztaty plastyczne w grupach: malowanie portretu w skali 1:1.

kl. I–VI

12. Ciche życie przedmiotów – zajęcia o martwej naturze

Wystawa *Galeria malarstwa polskiego od połowy XVIII w. do pocz. XX w.*

Zwiedzanie galerii i wyszukiwanie martwych natur. Analiza obrazów. Pokaz multimedialny o martwej naturze na przestrzeni wieków.

Warsztaty plastyczne: układanie i malowanie kompozycji martwej natury.

kl. II–VI

13. Żywe barwy witraża

Wystawa *Galeria sztuki gotyckiej*

Co to jest witraż? Prezentacja zachowanych gotyckich witraży oraz surowców niezbędnych do ich powstania. Opowieść o etapach tworzenia witraży w dawnych czasach.

Warsztaty plastyczne: dla dzieci starszych – zespołowe tworzenie projektu witraża przeznaczonego do dużego okna gotyckiego; dla dzieci młodszych – witrażowe kolorowanki.

kl. II–VI

14. Gęsie pióro, pergamin, papier – jak pisano w dawnych wiekach?

Wystawa *Galeria sztuki gotyckiej*

Prezentacja dokumentów znajdujących się na wystawach: *Dawny Toruń. Historia i rzemiosło artystyczne 1233–1793* oraz *Mennice i monety toruńskie 1233/1238–1765*. Pokaz materiałów pisarskich (tabliczki woskowe, pergamin, papier czerpany).

Warsztaty plastyczne: uczestnicy tworzą dokument, zapoznają się ze wzornikami pisma gotyckiego i z zasadami tworzenia średniowiecznego dokumentu, piszą gęsimi piórami bądź stalówkami, malują inicjały i wykonują pieczęcie, które zawieszają na dokumentach.

kl. IV–VIII

15. Blask gotyckich ksiąg

Wystawa *Galeria sztuki gotyckiej*

Zajęcia rozpoczyna pokaz multimedialny, prezentujący kolejne etapy powstawania średniowiecznej księgi.

Warsztaty plastyczne: w zaaranżowanym średniowiecznym skryptorium uczniowie poznają warsztat pisarski i malarski, zdobywają umiejętności zestawiania barwników, używania złota, „komponowania” karty księgi itp. Własnoręcznie zdobią jedną stronę.

kl. V–VIII

16. Co to jest muzeum?

Co to jest muzeum? Rodzaje muzeów i ich podstawowe zadania.

Kim jest muzealnik? Poszukiwaczem, lekarzem zabytków, badaczem-detektywem, twórcą wystaw, nauczycielem muzealnym.

Praca z drukiem edukacyjnym oraz licznymi pomocami dydaktycznymi.

kl. I–IV

17. Co to jest grafika?

Zajęcia prowadzone w oparciu o czasowe wystawy grafiki.

Analiza wybranych na wystawie grafik. Prezentacja narzędzi pracy artysty grafika. W sali audiowizualnej pokaz filmu ukazującego powstawanie drzeworytu, miedziorytu i akwaforty.

Warsztaty plastyczne: własnoręczne tworzenie grafik.

kl. III–VIII

18. Święta Katarzyna wróżby rozpoczyna

Zajęcia na temat zwyczajów związanych z dniem św. Katarzyny i św. Andrzeja oraz o tradycji przygotowywania od 25 listopada ciasta na bożonarodzeniowe pierniki. Wspólna zabawa połączona z degustacją toruńskich katarzynek, opowieściami o piernikach i wróżbami listopadowymi.

kl. II–V

19. Gra edukacyjna – Muzealni tropiciele

Zajęcia prowadzone są w trzy- lub czteroosobowych grupach.

Gra polega na rozwiązywaniu różnorodnych zadań, pracy z planami, odszukiwaniu obiektów i ich rysowaniu bądź uzupełnianiu, układaniu puzzli itp.

kl. III–VIII

Dom Mikołaja Kopernika

http://www.muzeum.torun.pl/strona-24-dom_mikolaja_kopernika.html

20. Rodzina Mikołaja Kopernika – drzewo genealogiczne

Opowieść o rodzinie Mikołaja Kopernika. Drzewo genealogiczne astronoma. Zwiedzanie części wystawy stałej o życiu w kamienicy mieszczańskiej w czasach astronoma.

Mała scenka teatralna: rodzina wielkiego astronoma.

kl. I–IV

21. *Nicolaus Copernicus Thorunensis Terrae motor, Solis Caelique stator* – Mikołaj Kopernik torunianin ruszył Ziemię, zatrzymał Słońce i niebo

Prezentacja losów słynnego astronoma w oparciu o wystawę stałą. Dzieciństwo i studia, wszechstronna działalność na polu Kościoła, medycyny, prawa, finansów i astronomii.

kl. IV–VIII

22. W kantorze kupca

Uczestnicy będą przebierać się w stroje historyczne (kupców, marynarzy, szyprów). Zaznajomią się z pracą toruńskiego kupca należącego do Hanzy: z dawnymi mapami, morskimi trasami handlowymi, z towarami będącymi w kantorze, sposobem pakowania towarów, formami płatności, systemem kantorów.

kl. IV–VIII

23. Kosmos oczami wielkich astronomów

Pogadanka na temat astronomii z okresu przed i po przewrocie kopernikańskim. O układzie heliocentrycznym i przyrządach astronomicznych Mikołaja Kopernika. Zwiedzanie wystawy, pokaz filmu 4 D. Praca z drukiem edukacyjnym.

kl. VI–VIII

Muzeum Sztuki Dalekiego Wschodu (Kamienica pod Gwiazdą)

http://www.muzeum.torun.pl/strona-30-kamienica_pod_gwiazda.html

24. Świat Orientu

Uczestnicy poznają jeden z najbardziej egzotycznych krajów świata, Japonię, poprzez opowieść o tym fascynującym kraju, a także poprzez zaprezentowanie tradycyjnego stroju – kimona. Na zakończenie spotkania wszyscy biorą udział w tradycyjnej japońskiej ceremonii herbacianej.

kl. II–VI

25. Kimono – rzecz do noszenia

W trakcie spotkania uczestnicy dowiedzą się, czym jest kimono, jak się je zakłada i jakie funkcje pełni. Pogadanka z pokazem uzupełniona zostanie o wiadomości na temat rodzaju kimon, motywów zdobniczych występujących na tkaninach oraz elementów ubioru uzupełniających tradycyjny strój japoński, takich jak: pas *obi* i buty *geta*.

kl. II–VIII

26. Papier, jedwab, tusz – kaligrafia

Warsztaty plastyczne przy wystawach czasowych malarstwa, grafiki bądź kaligrafii dalekowschodniej.

W trakcie zajęć uczniowie zapoznają się z czterema skarbami kaligrafa dalekowschodniego: pędzlem, papierem, pałeczką tuszową, kamieniem pisarskim. Ćwiczą rozcieranie tuszu na kamieniu, trzymanie pędzla, umiejętność posługiwania się pędzelkiem – malują tuszem podstawowe kreski. Następnie słuchają krótkiej pogadanki o kaligrafii chińskiej, oglądają przykłady kaligrafii oraz wzorniki, po czym próbują malować kilka znaków kaligraficznych.

kl. III–VIII

27. Malarstwo monochromatyczne – saiboku-ga

W trakcie zajęć uczniowie zapoznają się z czterema skarbami kaligrafa dalekowschodniego: pędzlem, papierem, pałeczką tuszową, kamieniem pisarskim. Ćwiczą rozcieranie tuszu na kamieniu, trzymanie pędzla, umiejętność posługiwania się pędzelkiem – malują tuszem podstawowe kreski. Następnie oglądają i analizują przykłady malarstwa znajdującego się na wystawie i oglądają krótki pokaz multimedialny. Na zakończenie ćwiczą malowanie jednego z czterech podstawowych motywów (bambusa, śliwy, chryzantemy, orchidei) służących od setek lat do nauki różnorodnych pociągnięć pędzla.

kl. III–VIII

28. Tajemniczy świat samurajów

Zajęcia rozpoczynają się od obejrzenia broni dalekowschodniej na stałej ekspozycji Muzeum. Uczestnicy poznają najbardziej charakterystyczne elementy uzbrojenia samurajów – walecznych japońskich wojowników. Następnie słuchają opowieści o samurajach.

Warsztaty plastyczne: origami – tworzenie samurajskiego hełmu *kabuto*, a następnie ozdabianie papierowego hełmu znakami bojowymi.

kl. III–VI

29. Jedno zagięcie rozpoczyna zabawę – warsztaty origami

Spotkanie poprzedzone prezentacją multimedialną przybliżającą dzieje origami w Japonii i na świecie. Uczestnicy poznają najsłynniejszego twórcę origami – Akira Yoshizawa, słynne Muzeum Origami w Tokio oraz najbardziej interesujące przykłady dzieł tej sztuki. Zwieńczeniem spotkania jest samodzielna praca polegająca na tworzeniu figurek z arkuszy kolorowego papieru.

kl. IV–VI

Muzeum Historii Torunia (Dom Eskenów)

<http://www.muzeum.torun.pl/strona-27-muzeum-historii-torunia-w-domu-eskenow.html>

30. Odkrywanie przeszłości

Życie ludzi przed tysiącami i setkami lat; prezentacja budownictwa, narzędzi, przedmiotów codziennego użytku oraz ubiorów, ozdób i broni z okresu paleolitu, neolitu, epoki brązu, żelaza oraz z czasów wczesnego średniowiecza.

kl. III–VIII

31. Muzealni tropiciele

Gra polegająca na rozwiązywaniu różnorodnych zadań: odszukiwaniu poszczególnych eksponatów, wyszukiwaniu istotnych dat, układaniu puzzli, uzupełnianiu informacji i rysunków itd. W zestawie zadań karty pracy i plany ekspozycji muzealnych obejmujące zagadnienia od czasów prahistorycznych do przemian 1989 roku.

kl. IV–VIII

32. Historia Torunia w pigulce

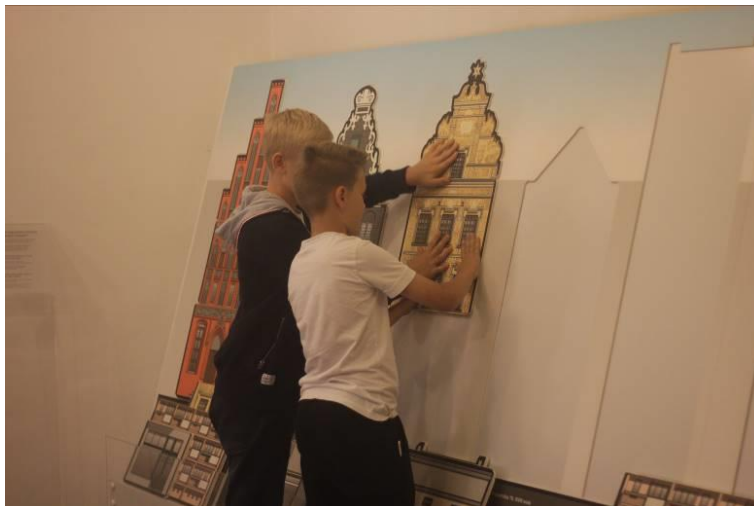
Uczestnicy spotkania zapoznają się w przystępny sposób z historią Torunia, korzystając z interaktywnej ekspozycji o historii miasta. Spotkanie urozmaica praca z pomocami dydaktycznymi, takimi jak: interaktywna oś czasu, wielkoformatowe puzzle dotyczące architektury, strojów i zastawy stołowej na przestrzeni wieków oraz kinect.

kl. II–VIII

33. W dawnych czasach w Toruniu

Spotkanie poświęcone różnym aspektom życia codziennego (architektura, stroje, zastawa stołowa) na przestrzeni wieków w Toruniu. Podczas zajęć uczestnicy pracują z różnorodnymi pomocami dydaktycznymi.

kl. I–V

34. Toruń – perła architektury gotyku

Pokaz filmu „Księga Toruń” 3D

Toruńska Starówka na Liście światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego UNESCO; zespół urbanistyczny i zabytki: katedra pw. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty, kościół pofranciszkański pw. Wniebowzięcia NMP, nowomiejski kościół parafialny pw. św. Jakuba, Ratusz Staromiejski, Ratusz Nowomiejski, średniowieczny zespół obronny – mury wraz z basztami i bramami oraz gotyckie kamienice.

kl. VI–VIII

Muzeum Podróżników im. Tony'ego Halika

http://www.muzeum.torun.pl/strona-33-muzeum_podroznikow_im_tony_ego_halika.html

35. Tony Halik – urodzony dla przygody

Spotkanie prezentujące i przybliżające postać oraz dokonania Tony'ego Halika. Uczestnicy odwiedzą biograficzną część wystawy, a następnie poznają ciekawostki i historie związane z wybranymi pamiątkami z podróży. Podczas zajęć pokazywany będzie fragment filmu, w którym występuje i opowiada o sobie sam podróżnik. Podsumowaniem lekcji będzie rozwiązywanie zadań z przygotowanej karty pracy – uzupełnianie rysunków, szukanie odpowiedzi na pytania, tropienie na wystawie wskazanych eksponatów.

kl. III–VIII

36. Pasja projektowania. Warsztaty tworzenia etnoekobizuterii

Uczestnicy, po obejrzeniu kolekcji biżuterii, będą mogli wykonać z materiałów wtórnych (stare plakaty i ulotki) naszyjniki, bransoletki i kolczyki inspirowane ozdobami z dalekich krain. Pokażemy, jak w łatwy, tani i ekologiczny sposób zrobić piękne ozdoby.

kl. III–VI

37. W cieniu kapelusza

Zajęcia warsztatowe, w czasie których uczestnicy poznają kolekcję słynnego podróżnika: około 20–30 nakryć głowy z różnych zakątków świata. Dowiedzą się, jakie znaczenie pełnią nakrycia głowy w różnych kulturach i religiach, a następnie spróbują wykonać z różnych materiałów zaprojektowaną przez siebie czapkę lub kapelusz.

kl. I–VI

38. Piaskiem malowane

Sypanie mandali z kolorowego piasku jest symbolem przemijalności życia, znakiem pokoju i przyjaźni. Rytuał ten, praktykowany przez tybetańskich mnichów, znajduje swoje analogie w tzw. sandpaintings amerykańskich Indian Navaho oraz kulturze i tradycji australijskich Aborygenów. Również w naszych obrzędach – w sztuce ludowej Kujaw – znaleźć można podobieństwa. Zajęcia „Piaskiem malowane” mają na celu zaprezentowanie specyficznej sztuki ekspresji, która jest w stanie połączyć różne kultury i religie, a jednocześnie stała się przekaznikiem uniwersalnych treści – aktualnych i obowiązujących w każdym zakątku ziemi.

kl. I–VI

39. Skrywając twarz pod maską

Uczestnicy spotkania zapoznają się z ekspozycją *Pasja podróżowania* i wyszukają różne rodzaje masek prezentowanych na wystawie. Obejrzone eksponaty staną się inspiracją do krótkiej pogadanki na temat znaczenia masek i roli, jaką pełnią w różnych kulturach świata. Następnie każdy z uczestników stworzy własną maskę w oparciu o uzyskane wcześniej informacje.

kl. III–VI

40. Gra edukacyjna „Śladami Tony’ego Halika”

Spotkanie polegające na pracy w małych zespołach (3–4 osoby). Każda grupa otrzyma zestawy kart z zadaniami do samodzielnego wykonania. Zwiedzając ekspozycję, grupa będzie miała za zadanie nie tylko uważnie obejrzeć wystawę, ale także uzupełnić dane w kartach pracy: odpowiedzieć na pytania, wyszukać informacje, dokończyć rysunek itp.

kl. III–VI

41. Pióropusz według Halika

Podczas spotkania uczestnicy zapoznają się z wystawą *Pasja podróżowania*. W sposób szczególny zwrócić uwagę na te części wystawy, gdzie mowa jest o kontaktach Tony’ego Halika z Indianami z Ameryki Południowej. Krótka pogadanka na temat pióropuszy, ich roli i znaczenia w życiu Indian będzie wstępem do warsztatu plastycznego. Zainspirowani wystawą uczniowie przygotowują własne pióropusze.

kl. I–IV

42. Walizka pełna skarbów

Zajęcia przy wystawie stałej *Pasja podróżowania*. Podczas spotkania w ciekawy sposób zostaną zaprezentowane pamiątki pochodzące z różnych stron świata. Zdobytą wiedzę utrwala zabawy edukacyjne.

Kl. I–III

Muzeum Toruńskiego Piernika

http://www.muzeum.torun.pl/strona-36-muzeum_torunskiego_piernika.html

43. Świat toruńskiego piernika

Spotkanie, podczas którego przybliżona zostanie historia toruńskiego specjału, od czasów średniowiecza po dzień dzisiejszy. Uczestnicy dowiedzą się, z czego powstaje piernik oraz które składniki decydują o niepowtarzalnym smaku toruńskich przysmaków. Zwieńczeniem spotkania będzie własnoręczny wyrób pierników dekoracyjnych z ciasta dostarczanego przez Fabrykę Cukierniczą „Kopernik” SA.

kl. I–VIII

44. W świecie piernikowych opowieści

Wyprawa do świata piernikowych legend, baśni i opowieści. Spotkanie dla najmłodszych, podczas którego przybliżone zostaną najpopularniejsze piernikowe legendy. Jako element aktywizujący proponujemy kolorowanie najpopularniejszych piernikowych motywów.

kl. I–IV

45. Ginące zawody

Zajęcia poświęcone profesjom dawniej niezwykle istotnym i potrzebnym, a dziś już nieistniejącym bądź odchodzącym w zapomnienie. Spotkanie przybliży życie toruńskich rzemieślników, a szczególnie tych związanych z produkcją pierników (kramarz, snycerz, piernikarz, piekarz), jak również da możliwość zapoznania się z wyjątkową kolekcją prezentowanych form piernikarskich. W ramach pracy warsztatowej uczestnicy stworzą wywieszkę cechu piernikarzy.

kl. III–VIII

Zapisy na warsztaty wypieku piernika, lekcje i oprowadzania:

od poniedziałku do piątku, w godz. 8.00–16.00, pod nr. telefonu: +48 56 656 70 87 oraz drogą mailową, na adres: **dhttp@muzeum.torun.pl**

Budynek przy ulicy św. Jakuba 20a

http://www.muzeum.torun.pl/strona-39-biblioteka_naukowa.html

46. Pradziejowe gospodarstwo domowe

Zajęcia, proponowane od późnej wiosny do wczesnej jesieni, odbywać się będą na podwórku budynku znajdującego się przy ul. św. Jakuba 20a.

Przy zrekonstruowanym fragmencie chaty sprzed 2000 lat prezentowane są podstawowe prace wykonywane przez kobiety: tkanie, mielenie ziarna na mąkę na żarnach nieckowych i rotacyjnych, szycie skór przy pomocy szydła i igły kościanej, lepienie i zdobienie drobnych przedmiotów glinianych (przędliki, ozdoby, zabawki, naczynia miniaturowe).

kl. IV–VI

Zajęcia muzealne dla uczniów gimnazjów i szkół średnich

Ratusz Staromiejski

http://www.muzeum.torun.pl/strona-21-ratusz_staromiejski.html

1. Ratusz – jego rola i funkcje

Funkcje pomieszczeń handlowych – ławy chlebowe, kramy, budy, sukiennice, waga miejska; magazyny; funkcje administracyjne – siedziba Rady Miejskiej, pisarza, kancelarii oraz ławy sądowniczej; pomieszczenia reprezentacyjne – Sala Wielka i Sala Królewska; więzienie, archiwum, zbrojownia – praca z planami Ratusza.

Warsztaty teatralne: scenki teatralne w ławie chlebowej i w sali sądowej.

2. Rzemiosło w dawnym Toruniu

Wystawa *Dawny Toruń. Historia i rzemiosło artystyczne 1233–1793*

Organizacja, funkcje i obyczaje cechowe; cechy zdunów, garncarzy i murarzy; cechy spożywcze; cechy trudniące się obróbką metali i drewna; cechy złotników, malarzy i rzeźbiarzy.

3. Jak ubierali się mieszczaństwo w dawnych wiekach?

Wystawa *Galeria sztuki gotyckiej*

Opowieść o strojach z dawnych epok. Poznanie tkanin wykorzystywanych w czasach średniowiecza, zwyczajów związanych z ubiorem i mody dawnych elegantek. Wykorzystanie źródeł ikonograficznych – obrazów w Galerii sztuki gotyckiej – do poznania poszczególnych części stroju. Omówienie ich i przebieranie uczestników spotkania w kopie strojów historycznych.

4. Sądownictwo w dawnym Toruniu

Sala Sądowa

Podczas spotkania uczestnicy poznają architekturę i wystrój Sali Sądowej. Wysłuchają opowieści o dawnym sądownictwie toruńskim – o przebiegu rozprawy i karach wymierzanych winnym. Uzupełnieniem pogadanki będzie udział uczestników spotkania w warsztatach teatralnych, podczas których, w oparciu o teksty źródłowe, odegrany zostanie dawny proces sądowy.

5. Dzieje Zakonu Szpitala Najświętszej Marii Panny Domu Niemieckiego w Jerozolimie

Wystawy: *Dawny Toruń. Historia i rzemiosło artystyczne 1233–1793*; *Galeria malarstwa polskiego od połowy XVIII w. do pocz. XX w.*

Początki zakonów rycerskich w Ziemi Świętej, ich organizacja i funkcje; sprowadzenie Krzyżaków przez Konrada Mazowieckiego; podbój Prus i budowa państwa; wojny z Litwą i Polską, II pokój toruński.

Warsztaty teatralne: odtworzenie momentu podpisania pokoju na podstawie opisów Jana Długosza i wizji Mariana Jaroczyńskiego; praca ze źródłami historycznymi.

6. Skarb ze Skrwilna

Wystawy: *Skarb ze Skrwilna, Złotnictwo świeckie polskie i obce*

Pogadanka z pokazem na temat kostiumologii i rzemiosła artystycznego z przełomu XVI i XVII w.

Warsztaty teatralne: obyczaje biesiadne szlacheckiej Polski.

7. Colloquium Charitativum – Przyjacielska Rozmowa

Sala Mieszczańska

Zajęcia odbywają się w Sali Mieszczańskiej, w której miała miejsce w 1645 r. ekumeniczna debata teologów katolickich, luterańskich i kalwińskich.

Młodzież po zajęciach w szkole na temat reformacji i kontrreformacji prowadzi dyskusję (metoda debaty oxfordzkiej) na temat podstawowych prawd wiary trzech wyznań chrześcijańskich.

8. Popatrz na obraz – analiza dzieła sztuki

Wystawa *Galeria malarstwa polskiego od połowy XVIII w. do pocz. XX w.*

Kompozycja, perspektywa, linia, barwa, światłocień, czyli umiejętność rozumienia języka sztuki. Ćwiczenia opisu i analizy dzieła sztuki.

9. Tajemnice galerii ratuszowej

Wystawa *Galeria malarstwa polskiego od połowy XVIII w. do pocz. XX w.*

Ćwiczenie umiejętności obserwacji i opisu dzieła sztuki.

Warsztaty plastyczne w grupach.

10. Blask gotyckich ksiąg

Wystawa *Galeria sztuki gotyckiej*

Zajęcia rozpoczyna pokaz multimedialny prezentujący kolejne etapy powstawania średniowiecznej księgi.

Warsztaty plastyczne: uczniowie poznają warsztat pisarski i malarzski, zdobywają umiejętności zestawiania barwników, używania złota, „komponowania” karty księgi itp. Własnoręcznie zdobią jedną stronę.

11. Tajemnice tablic gotyckich

Wystawa *Galeria sztuki gotyckiej*

Zajęcia rozpoczynają się od pokazu multimedialnego na temat gotyckiego malarstwa na deskach. Następnie uczestnicy oglądają obrazy.

Warsztaty plastyczne: każdy uczestnik otrzymuje zagruntowaną deskę. Kopiuje wybrany fragment obrazu z galerii, po czym przygotowanymi przez siebie temperami żółtkowymi maluje swój obraz.

12. Sztuka późnego średniowiecza

Wystawa *Galeria sztuki gotyckiej*

Gotyckie rzeźby i polptyki, malarstwo tablicowe, witraże; piętnastowieczna religijność, kult świętych, obrzędy, misteria.

13. Gra edukacyjna – *Muzealni tropiciele*

Zajęcia, prowadzone w trzy- lub czteroosobowych grupach, odbywają się na terenie Ratusza Staromiejskiego, Muzeum Historii Torunia (Dom Eskenów), Domu Mikołaja Kopernika, Kamienicy pod Gwiazdą, w kościołach i na uliczkach Starego Miasta.

Gra polega na rozwiązywaniu różnorodnych zadań, pracy z planami poszczególnych obiektów bądź miasta, na odszukiwaniu obiektów, rysowaniu ich, układaniu puzzli itp.

Dom Mikołaja Kopernika

http://www.muzeum.torun.pl/strona-24-dom_mikolaja_kopernika.html

14. *Nicolaus Copernicus Thorunensis Terrae motor, Solis Caelique stator* – Mikołaj

Kopernik torunianin ruszył Ziemię, zatrzymał Słońce i niebo

Prezentacja losów słynnego astronoma w oparciu o wystawę stałą. Dzieciństwo i studia, wszechstronna działalność na polu Kościoła, medycyny, prawa, finansów i astronomii.

15. W kantorze kupca

Uczestnicy będą przebierać się w stroje historyczne (kupców, marynarzy, szyprów). Zaznajomią się z pracą toruńskiego kupca należącego do Hanzy: z dawnymi mapami, morskimi trasami handlowymi, z towarami będącymi w kantorze, sposobem pakowania towarów, formami płatności, systemem kantorów.

Muzeum Sztuki Dalekiego Wschodu (Kamienica pod Gwiazdą)

http://www.muzeum.torun.pl/strona-30-kamienica_pod_gwiazda.html

16. Świat Orientu

Uczestnicy poznają jeden z najbardziej egzotycznych krajów świata – Japonię, poprzez opowieść o tym fascynującym kraju, a także poprzez zaprezentowanie tradycyjnego stroju – kimona. Na zakończenie spotkania wszyscy biorą udział w tradycyjnej japońskiej ceremonii herbacianej.

17. Papier, jedwab, tusz – kaligrafia

Warsztaty plastyczne przy wystawach czasowych malarstwa, grafiki bądź kaligrafii dalekowschodniej.

W trakcie zajęć uczniowie zapoznają się z czterema skarbami kaligrafa dalekowschodniego: pędzlem, papierem, pałeczką tuszową, kamieniem pisarskim. Ćwiczą rozcieranie tuszu na kamieniu, poprawne trzymanie pędzla, a także malują tuszem podstawowe kreski. Następnie słuchają krótkiej pogadanki o kaligrafii chińskiej, oglądają przykłady kaligrafii oraz wzorniki, po czym próbują malować kilka znaków kaligraficznych.

18. Kimono – rzecz do noszenia

W trakcie spotkania uczestnicy dowiedzą się, czym jest kimono, jak się je zakłada i jakie funkcje pełni. Pogadanka z pokazem uzupełniona zostanie o wiadomości na temat rodzaju kimon, motywów zdobniczych występujących na tkaninach oraz elementów ubioru uzupełniających tradycyjny strój japoński, takich jak: pas *obi* i buty *geta*.

19. Tajemniczy świat samurajów

Zajęcia zaczynają się od obejrzenia broni dalekowschodniej w ekspozycji muzealnej. Uczestnicy poznają najbardziej charakterystyczne elementy uzbrojenia samurajów – walecznych japońskich wojowników. Następnie słuchają opowieści o samurajach.

Warsztaty plastyczne: origami – tworzenie samurajskiego hełmu *kabuto*, a następnie ozdabianie papierowego hełmu znakami bojowymi.

20. Malarstwo monochromatyczne – saiboku-ga

W trakcie zajęć uczniowie zapoznają się z „czterema skarbami gabinetu”: pędzlem, papierem, tuszem i kamieniem do ucierania tuszu. Oglądają krótki pokaz multimedialny, a także analizują przykłady malarstwa znajdującego się na wystawie. Zwieńczeniem spotkania są próby malowania jednego z czterech podstawowych motywów zdobniczych o bogatej symbolice (bambus, śliwa, chryzantema, orchidea), służących od setek lat do nauki różnorodnych pociągnięć pędzla.

Muzeum Historii Torunia (Dom Eskenów)

<http://www.muzeum.torun.pl/strona-27-muzeum-historii-torunia-w-domu-eskenow.html>

21. Odkrywanie przeszłości

Życie ludzi przed tysiącami i setkami lat, prezentacja budownictwa, narzędzi, przedmiotów codziennego użytku oraz ubiorów, ozdób i broni z okresu paleolitu, neolitu, epoki brązu, żelaza oraz z czasów wczesnego średniowiecza. Praca z drukiem edukacyjnym.

22. Toruń – perła architektury gotyku

Pokaz filmu „Księga Toruń” 3D

Toruńska Starówka na Liście światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego UNESCO; zespół urbanistyczny i zabytki: katedra pw. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty, kościół pofranciszkański pw. Wniebowzięcia NMP, nowomiejski kościół parafialny pw. św. Jakuba, Ratusz Staromiejski, Ratusz Nowomiejski, średniowieczny zespół obronny – mury wraz z basztami i bramami oraz gotyckie kamienice.

23. Twierdza Toruń

Zajęcia poświęcone zagadnieniom związanym z „przebudową” Torunia w przygraniczną twierdzę przez władze pruskie w 2. połowie XIX w. Zaprezentowana zostanie makieta przedstawiająca układ fortyfikacji okalających pierścieniem miasto Toruń oraz omówione zmiany przeprowadzone w obrębie Starego Miasta. Przedstawiony zostanie także wpływ stworzenia garnizonu wojskowego na społeczność miasta, życie codzienne i obyczajowość torunian.

24. Na kartach pamiętnika – opowieść o Toruniu w czasach II wojny światowej

Fragmenty pamiętnika pisanego przez dziecko mieszkające w Toruniu w latach wojennych wprowadzą uczestników zajęć w tematykę codzienności miasta w okresie II wojny światowej. Świat wojny widziany oczami dziecka stanie się punktem wyjścia do przybliżenia rzeczywistości wojennej.

25. Muzealni tropiciele

Gra polegająca na rozwiązywaniu różnorodnych zadań: odszukiwaniu poszczególnych eksponatów, wyszukiwaniu istotnych dat, układaniu puzzli, uzupełnianiu informacji i rysunków itd. W zestawie zadań karty pracy i plany ekspozycji muzealnych obejmujące zagadnienia od czasów prahistorycznych do przemian 1989 roku.

26. Historia Torunia w pigułce

Spotkanie w przestrzeni edukacyjnej Muzeum Historii Torunia. Uczestnicy korzystając z pomocy dydaktycznych (interaktywna oś czasu, kinect) poznają najważniejsze fakty z dziejów Torunia.

Muzeum Podróżników im. Tony’ego Halika

http://www.muzeum.torun.pl/strona-33-muzeum_podroznikow_im_tony_ego_halika.html

27. Tony Halik – urodzony dla przygody

Spotkanie prezentujące i przybliżające postać oraz dokonania Tony’ego Halika. Uczestnicy zwiedzą biograficzną część wystawy, a następnie poznają ciekawostki i historie związane z wybranymi pamiątkami z jego podróży. Podczas zajęć pokazywany będzie fragment filmu, w którym występuje i opowiada o sobie sam podróżnik. Podsumowaniem lekcji będzie rozwiązywanie zadań z przygotowanej karty pracy – uzupełnianie rysunków, szukanie odpowiedzi na pytania, tropienie na wystawie wskazanych eksponatów.

28. Gra edukacyjna „Śladami Tony’ego Halika”

Gra polegająca na pracy w małych zespołach (3–4 osoby). Każda grupa otrzyma zestawy kart z zadaniami do samodzielnego wykonania. Zwiedzając ekspozycję, grupa będzie miała za zadanie nie tylko uważnie obejrzeć wystawę, ale także uzupełnić dane w kartach pracy: odpowiedzieć na pytania, wyszukać informacje, dokończyć rysunek itp.

Muzeum Toruńskiego Piernika

http://www.muzeum.torun.pl/strona-36-muzeum_torunskiego_piernika.html

29. Świat toruńskiego piernika

Spotkanie, podczas którego przybliżona zostanie historia toruńskiego specjału, od czasów średniowiecza po dzień dzisiejszy. Uczestnicy dowiedzą się, z czego powstaje piernik oraz które składniki decydują o niepowtarzalnym smaku toruńskich przysmaków. Zwieńczeniem spotkania będzie własnoręczny wyrób pierników dekoracyjnych z ciasta dostarczanego przez Fabrykę Cukierniczą „Kopernik” SA.

30. Ginące zawody

Zajęcia poświęcone profesjom dawniej niezwykle istotnym i potrzebnym, a dziś już nieistniejącym bądź odchodzącym w zapomnienie. Spotkanie przybliży życie toruńskich rzemieślników, a szczególnie tych związanych z produkcją pierników (kramarz, snycerz, piernikarz, piekarz), jak również da możliwość zapoznania się z wyjątkową kolekcją prezentowanych form piernikarskich. W ramach pracy warsztatowej uczestnicy stworzą wywieszkę cechu piernikarzy.

Budynek przy ulicy św. Jakuba 20a

http://www.muzeum.torun.pl/strona-39-biblioteka_naukowa.html

31. Pradziejowe gospodarstwo domowe

Zajęcia, proponowane od późnej wiosny do wczesnej jesieni, odbywać się będą na podwórku budynku znajdującego się przy ul. św. Jakuba 20a.

Przy zrekonstruowanym fragmencie chaty sprzed 2000 lat prezentowane są podstawowe prace wykonywane przez kobiety: tkanie, mielenie ziarna na mąkę na żarnach nieckowych i rotacyjnych, szycie skór przy pomocy szydła i igły kościanej, lepienie i zdobienie drobnych przedmiotów glinianych (przędliki, ozdoby, zabawki, naczynia miniaturowe).

32. Biblioteka muzealna

Prezentacja historii i specyfiki zbiorów bibliotecznych Muzeum Okręgowego w Toruniu, ze szczególnym uwzględnieniem katalogów wystaw oraz zbiorów torunianów.

W grupie może być maksymalnie 10 osób.

Uwaga!

Rezerwacja zajęć pod numerem telefonu:

+48 56 660 56 04 lub przez e-mail: **dbn@muzeum.torun.pl**

Zajęcia dla osób z niepełnosprawnością intelektualną

Zajęcia prowadzimy w małych grupach terapeutycznych, z indywidualnym programem, z odpowiednio dobranymi metodami dla wszystkich uczestników grupy. Przed lekcją muzealną konieczna jest konsultacja ze specjalistą – opiekunem dzieci, młodzieży lub dorosłych.

Zajęcia prowadzone metodami warsztatowymi:

1. Mój dzień w toruńskim Ratuszu Staromiejskim
2. Co można zrobić z gliny?
3. Co to jest herb?
4. Gęsie pióro, pergamin, papier
5. Biżuteria świata
6. Dawne rzemiosło toruńskie
7. Królowie polscy w Toruniu
8. Ciche życie przedmiotów
9. Pejzaż – co to takiego?
10. Historia Torunia w pigułce
11. Rodzina Mikołaja Kopernika
12. Świat Orientu
13. Walizka pełna skarbów

Wykłady dla odbiorców z grupy 18+

Wykłady prowadzone przez pracowników Działu Archeologii

Muzeum Historii Torunia (Dom Eskenów), sala edukacyjna oraz ekspozycje stałe bądź czasowe

Ratusz Staromiejski, ekspozycje

1. Odkrywanie przeszłości – pradzieje naszego regionu
2. O wieloaspektowym charakterze zabytku archeologicznego i potrzebie jego ochrony
3. Tajemnice kościoła św. Jerzego w Toruniu

Wykłady prowadzone przez pracowników Działu Historii i Dziejów Miasta Torunia

Muzeum Historii Torunia (Dom Eskenów), sala edukacyjna oraz ekspozycje stałe bądź czasowe

Kamienica pod Gwiazdą, sala edukacyjna, ekspozycja

1. Toruńskie tradycje lotnicze
2. Toruń – kolebka Polskiej Marynarki Wojennej
3. Tajemnice toruńskiej Starówki na widokach sprzed stu lat
4. Broń Orientu – ukryte piękno

Wykłady prowadzone przez pracowników Działu Sztuki Polskiej i Europejskiej

Ratusz Staromiejski, sala audiowizualna bądź sale konferencyjne oraz ekspozycje stałe bądź czasowe

1. Budujemy mosty. Toruńskie mosty i nie tylko – toruńskie przeprawy w plastyce
2. Środowisko artystyczne Torunia okresu międzywojennego
3. Środowisko artystyczne Wilna okresu międzywojennego
4. Stanisław Ignacy Witkiewicz – artysta malarz

Wykłady prowadzone przez pracowników Działu Kultur Pozaeuropejskich

Muzeum Sztuki Dalekiego Wschodu (Kamienica pod Gwiazdą), sala edukacyjna, ekspozycje
Muzeum Podróżników im. Tony'ego Halika, ekspozycje

1. Fascynacje. Sztuka japońska w polskich kolekcjach prywatnych
2. W metalu wykute piękno – japońska broń biała
3. Funkcja tkanin i ozdób ciała w świecie dawnych Majów

Wykłady prowadzone przez pracowników Działu „Dom Mikołaja Kopernika”

Dom Mikołaja Kopernika, wystawa stała

1. Astronomia przed Mikołajem Kopernikiem
2. Mikołaj Kopernik – życie i działalność

Wykłady prowadzone przez pracowników Działu Historii Toruńskiego Piernikarstwa

Muzeum Toruńskiego Piernika, ekspozycja

1. Dzieje toruńskiego piernika
2. Piernikowe korzenie. Zamorskie przyprawy i ich, nie tylko, piernikowe wykorzystanie.
3. Świat piernika – o przedstawieniach na formach piernikowych

Wykłady prowadzone przez pracowników Działu Inwentaryzacji i Dokumentacji Muzealnej

Ratusz Staromiejski, sala audiowizualna

1. Uroki muzealnej „biurokracji” – muzeum od podszewki

Wykłady prowadzone przez pracowników Działu Edukacji

Ratusz Staromiejski, ekspozycje stałe

Muzeum Sztuki Dalekiego Wschodu (Kamienica pod Gwiazdą), sala edukacyjna, ekspozycje
Muzeum Podróżników, ekspozycja

1. Rola, funkcje, zadania, struktura oraz formy pracy i działalności Muzeum Okręgowego w Toruniu
2. Motywy pasyjne w sztuce gotyckiej
3. O schadzkach cechowych. Toruńscy rzemieślnicy od XV do XVIII w.
4. Galeria sztuki gotyckiej
5. Obrazy drewnem malowane

Cykliczne programy edukacyjne

1. **Chiński Nowy Rok** – obchodzony według kalendarza księżycowego, zwany także Świętem Wiosny – to najważniejsze święto w kulturze chińskiej, przypadające według zachodniego kalendarza na okolice stycznia i lutego. Każdy Nowy Rok ma swego zodiakalnego – „zwierzęcego” patrona (Rok Szczura, Wołu, Tygrysa, Królika, Smoka, Węża, Konia, Kozy, Małpy, Koguta, Psa, Świni). Nieodłącznym elementem obchodów powitania Nowego Roku jest Taniec Smoka, połączony z Festiwałem Latarni. Do tych tradycyjnych obrzędów Muzeum Okręgowe w Toruniu dołącza rokrocznie bogatą ofertę edukacyjną, mającą na celu popularyzację kultury i zwyczajów Dalekiego Wschodu.

2. **„Białe” wakacje i piernikowe zimowisko** – to programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży realizowane w Muzeum podczas ferii zimowych. Uczniowie biorą udział w warsztatach przy wystawach stałych i czasowych i rozwiązują konkursy. Dużym powodzeniem cieszy się również kostiumowy bal dla dzieci, odbywający się co roku w Sali Mieszczańskiej Ratusza Staromiejskiego.

3. **„Zielone” wakacje** – prowadzony w okresie letnich wakacji szkolnych cykl warsztatów na wystawach stałych i czasowych dla grup zorganizowanych i indywidualnych gości muzealnych w każdym wieku.

4. **Święto Toruńskiego Piernika** – to cykliczna impreza łącząca smakoszy i pasjonatów piernika. W Muzeum Toruńskiego Piernika (ul. Strumykowa 4) tego dnia zachęcamy zarówno do zwiedzania, czynnego uczestnictwa w warsztatach, jak i poznawania piernika wszystkimi zmysłami. Zaplanowane są spotkania przybliżające składniki piernikowe: mąkę, miód i przyprawy korzenne, podróż w świat historii piernikarskiej, warsztaty i pokazy kulinarne, warsztaty plastyczne oraz oczywiście piernikowe degustacje.

5. **Dotknij historii** – to program edukacyjno-promocyjny skierowany do uczniów starszych grup przedszkolnych, szkół podstawowych (kl. I–VII), gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych oraz innych grup zorganizowanych. Na zajęcia edukacyjne w ramach tej akcji obowiązują bilety w cenie 2 zł!

6. **Imprezy okolicznościowe** – to propozycje działań we wnętrzach muzealnych zainspirowane świętami i dniami okolicznościowymi, takimi jak: Dzień Babci i Dziadka, Dzień Kobiet, Majówka, Dzień Matki, Dzień Dziecka, Katarzynki i Mikołajki.

Konkursy

1. Międzynarodowe Spotkania Artystyczne dla Dzieci i Młodzieży „Moja Przygoda w Muzeum”

Pragniemy zainteresować Państwa Międzynarodowymi Spotkaniami Artystycznymi dla Dzieci i Młodzieży „Moja przygoda w Muzeum”, organizowanymi (przez kilkanaście lat jako Ogólnopolski Konkurs, od 2007 r. jako Konkurs Międzynarodowy, a od 2017 jako Spotkania Artystyczne) przez Muzeum Okręgowe w Toruniu. Celem projektu jest pogłębienie wiedzy dzieci i młodzieży o zbiorach muzealnych, ich rodowodzie i charakterze oraz wartościach naukowych, historycznych i artystycznych, a także kształtowanie upodobań estetycznych i rozwijanie umiejętności plastycznych. Przedmiotem zainteresowania uczestników spotkań artystycznych mogą być muzea: sztuki, historyczne, archeologiczne, etnograficzne, przyrodnicze, techniki, rzemiosła, a także odnośne oddziały muzeów okręgowych oraz muzea regionalne, z wyjątkiem muzeów martyrologicznych. W projekcie mogą uczestniczyć dzieci i młodzież szkolna różnych szczebli nauczania, przygotowując prace w ramach zajęć szkolnych bądź w ramach działania różnych placówek wychowawczych lub artystycznych.

2. Olimpiada Artystyczna (sekcja historii sztuki)

Od prawie czterdziestu lat Muzeum Okręgowe w Toruniu aktywnie zaangażowane jest w przygotowanie i prowadzenie Olimpiady Artystycznej. Konkurs ten skierowany jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych szczególnie zainteresowanych dziejami sztuki. Finaliści Olimpiady Artystycznej są zwolnieni z egzaminu maturalnego z historii sztuki, a laureaci przyjmowani – z pominięciem egzaminu centralnego – na studia wyższe w zakresie historii sztuki i kulturoznawstwa. Organizatorem Olimpiady Artystycznej jest Stowarzyszenie Olimpiady Artystycznej z siedzibą w Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie. Olimpiada ta przeprowadzana jest przez Komitet Główny wraz z podległymi mu 13 komitetami okręgowymi (w dwóch oddzielnych sekcjach: historii sztuki i muzyki) ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej. Zadaniem Komitetu działającego przy Muzeum Okręgowym w Toruniu jest organizacja eliminacji okręgowych oraz różnych spotkań i wykładów poświęconych zagadnieniom z historii sztuki dla młodzieży przygotowującej się do udziału w Olimpiadzie Artystycznej w województwie kujawsko-pomorskim. Udział w Olimpiadzie Artystycznej jest przede wszystkim fascynującą i niezapomnianą przygodą ze światem historii i sztuki.

3. Konkursy tematyczne przy wystawach czasowych

Wystawom czasowym oraz imprezom muzealnym (takim jak np. „Toruńska Noc Muzealna”) nierzadko towarzyszą różnorodne, tematyczne konkursy.

Edukacja młodych i... trochę starszych

1. Krąg Młodych Miłośników Starego Torunia

Uczniom starszych klas szkoły podstawowej, gimnazjów i szkół średnich zainteresowanym przeszłością miasta i regionu proponujemy członkostwo i udział w zajęciach Kręgu Młodych Miłośników Starego Torunia. Krąg, będący ogniwem ogólnopolskiego Bractwa Młodych Miłośników Starych Miast, powstał w 1997 roku z inicjatywy Muzeum Okręgowego w Toruniu. Głównym celem Kręgu jest przybliżenie młodzieży wiedzy o historii i zabytkach miasta oraz zapoznanie z działalnością i zbiorami Muzeum Okręgowego, zgromadzonymi w Ratuszu Staromiejskim, Muzeum Sztuki Dalekiego Wschodu (Kamienica pod Gwiazdą), Domu Mikołaja Kopernika, Muzeum Historii Torunia (Dom Eskenów), Muzeum Podróżników im. Tony'ego Halika oraz Muzeum Toruńskiego Piernika.

Pracownicy Muzeum odkrywają przed młodzieżą tajemnice obrazów, rzeźb, dokumentów, mebli, przedmiotów codziennego użytku i prawdziwych skarbów; docierają do niedostępnych dla turystów miejsc: do piwnic, pracowni, magazynów i na strychy.

Członkowie Kręgu biorą udział w konkursach historycznych, warsztatach plastycznych, wernisażach, koncertach i odczytach. Przygotowują również przedstawienia teatralne, a także od wielu lat pomagają w przygotowywaniu i realizacji imprez muzealnych.

2. Uniwersytet III Wieku

Dla słuchaczy Uniwersytetu III Wieku proponujemy cykle wykładów związanych z historią sztuki polskiej i powszechnej, dziejami miasta i regionu.

3. Kluby Seniora

Z doświadczeń czerpanych z wieloletniej współpracy wynika, że ogromnym powodzeniem cieszą się zajęcia prowadzone w oparciu o stałe i czasowe ekspozycje muzealne, w trakcie których seniorzy z dużym zaangażowaniem włączają się w warsztatowe zajęcia plastyczne i parateatralne. Uczestnicy są zainteresowani również historią i dniem dzisiejszym Muzeum oraz jego planami na przyszłość. W miarę swoich możliwości wspomagają tworzenie niektórych wystaw czasowych poprzez użyczenie eksponatów.

4. Towarzystwo Przyjaciół Muzeum Okręgowego w Toruniu

Jest stowarzyszeniem, do którego przystąpić mogą osoby zainteresowane historią i działalnością muzeów w Polsce, a szczególnie naszego Muzeum. Od ponad 30 lat Towarzystwo Przyjaciół Muzeum Okręgowego wspiera Muzeum Okręgowe w Toruniu, upowszechnia jego zbiory, a także historię i sztukę Torunia. Obecnie Towarzystwo pomaga

w przygotowaniu imprez kulturalnych (np. popularnych Nocy w Muzeum), aukcji, odczytów i konferencji. Finansowo i organizacyjnie wspiera edukację muzealną (Międzynarodowe Spotkania Artystyczne dla Dzieci i Młodzieży *Moja przygoda w Muzeum*), jak również działalność wystawienniczą Muzeum. Od kilku lat koordynuje wypożyczenia wystaw, m.in. ekspozycji *Świat toruńskiego piernika*. Towarzystwo jest również inicjatorem druku książek i innych wydawnictw.

Na specjalnych spotkaniach z artystami, kolekcjonerami bądź kuratorami wystaw członkowie Towarzystwa mają okazję poznawać bliżej specyfikę pracy i zbiory poszczególnych działów Muzeum, prywatne kolekcje oraz muzealne ekspozycje.

Urodziny dla dzieci

W Muzeum Okręgowym w Toruniu istnieje możliwość zamówienia przyjęcia urodzinowego dla dzieci. Podczas spotkania jest zarówno czas na gry i zabawy, zwiedzanie wybranych ekspozycji, jak i na urodzinowe życzenia, prezenty, tort i poczęstunek.

Warunkiem zamówienia urodzin jest akceptacja regulaminu urodzin dostępnego na stronie http://www.muzeum.torun.pl/strona-102-organizacja_urodzin.html a także wypełnienie formularza organizacji przyjęcia urodzinowego.

Urodziny w Muzeum mogą odbyć się w dwóch wariantach tematycznych: urodziny orientalne oraz urodziny piernikowe.

Urodziny orientalne

Muzeum Sztuki Dalekiego Wschodu (Kamienica pod Gwiazdą), Rynek Staromiejski 35

Każdy z zaproszonych gości zostanie przebrany w *jukatę*, zaś gość honorowy w kimono. Wszyscy będą uczestniczyć w rytualnym nakładaniu stroju oraz wiązaniu pasa *obi*. Goście będą mogli poznać smak zielonej herbaty przygotowanej w ramach słynnej ceremonii herbacianej. Zaplanowane są zabawy edukacyjne, przygotowane w oparciu o eksponaty na wystawie.

Zwieńczeniem spotkania będzie wykonanie pamiątkowych fotografii, na których zaproszone osoby uwiecznione zostaną z orientalnymi akcesoriami: wachlarzami, mieczami samurajskimi.

Piernikowe urodziny

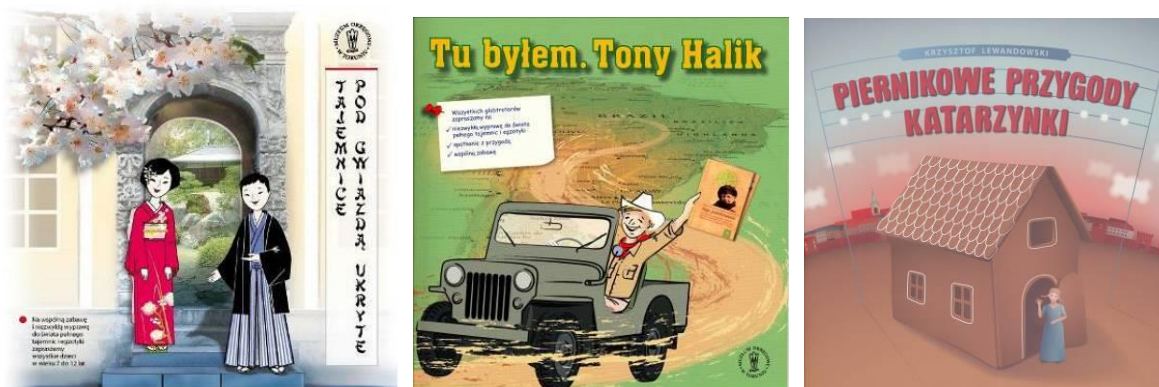
Muzeum Toruńskiego Piernika, ul. Strumykowa 4

W trakcie spotkania uczestnicy oprowadzani są po wystawie. Poznają legendy oraz historię powstania wspaniałego przysmaku, jakim jest toruński piernik, przebierają się w stroje historyczne i słuchają legend piernikowych, poznają przyprawy i smak toruńskich specjałów. Spotkaniu towarzyszą liczne zabawy piernikowe. Goście własnoręcznie wypiekają ozdobne pierniki, które zabierają ze sobą do domu.

Wydawnictwa edukacyjne

Serdecznie zapraszamy wszystkie dzieci oraz rodziców i nauczycieli do zapoznania się z wydawnictwami edukacyjnymi Muzeum.

Wydawnictwa te w łatwy i zrozumiały sposób przybliżają najmłodszym czytelnikom sztukę i kulturę Dalekiego Wschodu (*Tajemnice pod Gwiazdą ukryte*) oraz odległe lądy i kontynenty pełne przygód i ciekawych ludzi („*Tu byłem*”. Tony Halik). Książeczki rozwijają sprawność intelektualną i manualną dzieci. Poprzez zabawę – rebusy, łamigłówki, wycinanki i naklejki – najmłodsi goście Muzeum mogą w aktywny sposób poznać zagadnienia prezentowane na wystawach w poszczególnych oddziałach Muzeum.

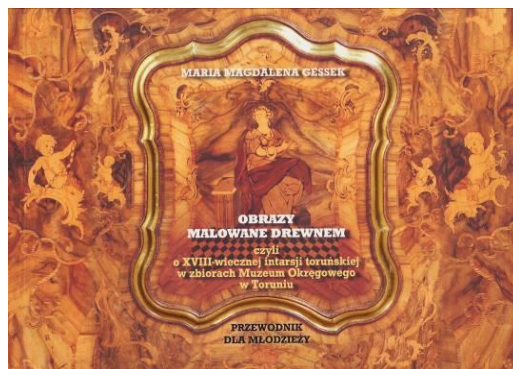

Najnowsza pozycja dla najmłodszych odbiorców oferty Muzeum Okręgowego w Toruniu to *Piernikowe przygody Katarzynki*. Książeczka porusza tematykę bliską dziecku i jest atrakcyjna dzięki ilustracjom, naklejkom oraz formie, która zachęca do wykonywania zadań we współpracy z Rodzicami. *Piernikowe przygody Katarzynki* to niezwykle świat, w którym dzieci i dorośli mogą wspólnie spędzać czas ucząc się od siebie nawzajem.

W nowym cyklu wydawnictw edukacyjnych adresowanych do starszej grupy wiekowej (uczniowie szkół ponadpodstawowych) „*Czytamy sztukę*” wydane zostały już trzy tytuły: *Galeria sztuki gotyckiej w Muzeum Okręgowym w Toruniu. Przewodnik dla młodzieży*, *Toruńskie cechy rzemieślnicze. Dawny Toruń 1233–1793. Historia i rzemiosło artystyczne* oraz *Obrazy malowane drewnem, czyli o XVIII-wiecznej intarsji toruńskiej w zbiorach Muzeum Okręgowego w Toruniu. Przewodnik dla młodzieży*.

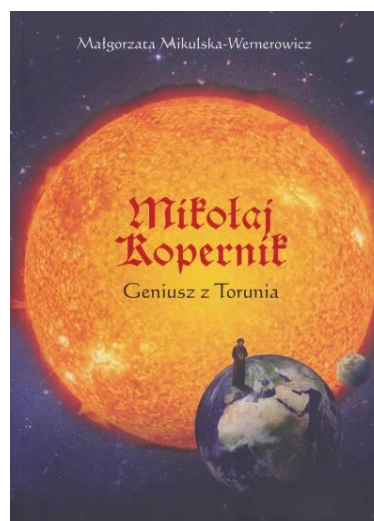
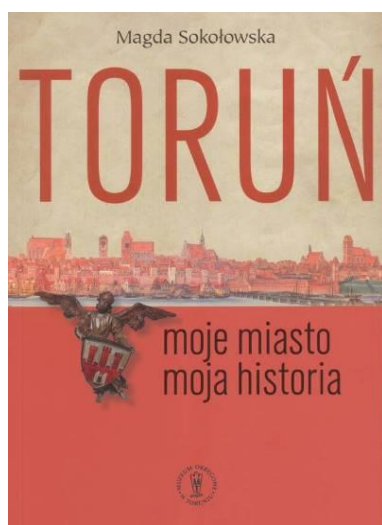
Cykl ten ma pomóc w poznawaniu wystaw prezentowanych w Muzeum Okręgowym w Toruniu, ułatwić aktywny odbiór dzieł sztuki oraz stanowić zachętę dla młodych ludzi do odwiedzania muzeów.

Toruń. Moje miasto – moja historia to wydawnictwo skierowane do bardzo szerokiego grona odbiorców. Publikacja wydana została z myślą o uczniach szkół toruńskich, dorosłych mieszkańcach miasta, zainteresowanych przeszłością regionu oraz starszych i młodszych turystach, tak licznie przybywających do grodu Kopernika.

Wydawnictwo zawiera sporo ilustracji, również takich, które nie były wcześniej publikowane, a tekst jest syntetyczny i łatwy w odbiorze. Książka może być przewodnikiem, który poprowadzi poprzez poszczególne części wystawy stałej w Muzeum Historii Torunia (oddziale Muzeum Okręgowego w Toruniu), ale może służyć także jako kompendium wiedzy o Toruniu, podczas zwiedzania miasta.

Mikołaj Kopernik. Geniusz z Torunia to najnowsza publikacja Muzeum Okręgowego w Toruniu adresowana do młodzieży ze szkół podstawowych. Jest to propozycja dla tych wszystkich, których fascynuje przeszłość, świat historycznych łamigłówek oraz biografie wybitnych osób. Dzięki temu wydawnictwu czytelnicy poznają Mikołaja Kopernika – człowieka pełnego pasji, zaciekawionego i zafascynowanego otaczającym go światem, stawiającego pytania, poszukującego odpowiedzi.

Dom Mikołaja Kopernika – nowa wystawa stała

Torunianin z urodzenia, powszechnie znany w świecie astronom czeka na zwiedzających w gotyckiej kamienicy należącej niegdyś do jego ojca.

Dzięki gruntownej modernizacji przeprowadzonej w latach 2017 – 2018 dom rodziny Koperników zyskał nowy blask. Dziś jest to miejsce łączące najnowsze technologie multimedialne z historyczną tkanką zabytkowego domu średniowiecznego. Zwiedzający wybierając się do Domu Mikołaja Kopernika może oczekiwać wiedzy i wrażeń ogniskujących się wokół trzech tematów: nauka dawna i współczesna, życie codzienne rodziny mieszczańskiej w późnogotyckim hanzeatyckim domu oraz życie i dzieło Mikołaja Kopernika.

Tematy te zostały wyeksponowane na licznych stanowiskach multimedialnych obejmujących m.in.: rozszerzoną rzeczywistość, pokazy holograficzne, filmy w technologii 4D czy w końcu dostępne dla zwiedzającego repliki przyrządów naukowych oraz filmy pokazujące, jak ich niegdyś używano.

Architektura XV-wiecznego, gotyckiego domu i zabytki z epoki pozwoliły również na odtworzenie realiów życia codziennego ukazujących funkcjonowanie mieszczan we wnętrzach późnośredniowiecznego domostwa. Liczne obiekty, zwłaszcza pokazujące kulturę materialną i zwyczaje mieszczan toruńskich pochodzą z wykopalisk archeologicznych Starego i Nowego Miasta Torunia.

Wielką zmianą jest udostępnienie zwiedzającym wyjątkowej, średniowiecznej więźby dachowej, na której rozgrywa się pokaz rozgwieżdżonego nieba, przypominający, że to właśnie tutaj, po raz pierwszy, młody Mikołaj skierował swe oczy ku gwiazdom.

Budynek, w którym mieści się Muzeum określany przez historyków tzw. domem-składem – kamienicą łączącą funkcje mieszkalne i magazynowe, był popularny w kręgu miast należących do Hanzy. Dlatego też część sal, tj. kantor kupca, piwnice, Wysoka Sień czy magazyn, nawiązuje bezpośrednio do średniowiecznego handlu, którego uczestnikiem był kupiec Mikołaj Kopernik Ojciec.

Dom Mikołaja Kopernika łączy w sobie nowoczesność tam, gdzie to możliwe, i tradycję tam, gdzie to konieczne. Jego wnętrza pozwalają nam przeniknąć do lat dzieciństwa młodego Mikołaja wychowującego się w zamożnej mieszczańskiej rodzinie, a ekspozycja nie pomija tematów astronomii przedkopernikańskiej i wątków biograficznych.

Dzięki przebudowie obiekt posiada windę i jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, a usprawnieniem dla gości jest audioprzewodnik w trzech wersjach językowych (polskiej, angielskiej, niemieckiej), również z audiodeskrypcją oraz aplikacja na smartfony, dzięki której zwiedzający pogłębi swoją wiedzę o wystawie.

Informacje praktyczne

Zajęcia muzealne można zamówić z co najmniej dwutygodniowym wyprzedzeniem, osobiście lub telefonicznie w Dziale Edukacji Muzeum Okręgowego.

Nasz adres: Muzeum Okręgowe w Toruniu, 87–100 Toruń, Rynek Staromiejski 1
tel. +48 56 660 56 31, +48 56 660 56 32, +48 56 660 56 05, +48 56 660 56 06
e-mail: muzeum@muzeum.torun.pl; de@muzeum.torun.pl

Zajęcia odbywają się od wtorku do piątku w godz. między 10⁰⁰ a 15³⁰.
Grupa nie powinna przekraczać 30 osób. Prosimy nie łączyć klas.

Opłaty:

Uczestnik lekcji lub warsztatów opłaca bilet edukacyjny w cenie 11,00 zł od osoby, w każdym z oddziałów.

Wyjątek stanowi Muzeum Toruńskiego Piernika, w którym obowiązują następujące ceny biletów:

zwiedzanie ekspozycji z warsztatami w cenie 24 zł ulgowy, 29 zł normalny;
warsztaty bez zwiedzania ekspozycji w cenie 13 zł ulgowy, 18 zł normalny.

Opłata za lekcję prowadzoną przez nauczyciela lub pedagoga uprawnionego do samodzielnego prowadzenia zajęć w obiektach Muzeum Okręgowego w Toruniu wynosi jedynie 9,00 zł od osoby.

Pracownicy Działu Edukacji

kustosz Justyna Matella – kierownik Działu Edukacji

e-mail: j.matella@muzeum.torun.pl; tel. +48 56 660 56 31

st. kustosz Maria Magdalena Gessek

e-mail: m.gessek@muzeum.torun.pl; tel. +48 56 660 56 06

kustosz Magda Polanowska

e-mail: m.sokolowska@muzeum.torun.pl; tel. +48 56 660 56 05

asystent Katarzyna Kudzewicz-Kossakowska

e-mail: k.kudzewicz-kossakowska@muzeum.torun.pl; tel. +48 56 660 56 32

asystent Magdalena Białkowska-Stenka

e-mail: m.bialkowska@muzeum.torun.pl; tel. +48 56 660 56 05